

MEMORANDUM

GUVERNUL ROMÂNIEI		APROB, PRIM-MINISTRU NICOLAE-IONEL CIUCĂ	
De la:	Constantin - Daniel CADARIU Ministrul Antreprenoriatului și Turismului		
Avizat:	Adrian CĂCIU Ministrul Finanțelor		
Tema: <i>Încadrarea schemei de ajutor de minimis privind susținerea activității operatorilor economici care activează în stațiunile balneare și balneoclimatice - Programul național pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale - în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român</i>			

CAPITOLUL I: Necesitatea promovării memorandumului**A) Obiectivul măsurii de ajutor de minimis și justificarea acesteia**

România se bucură de o tradiție îndelungată în valorificarea în scop terapeutic a factorilor naturali de cură, existând atestări în acest sens încă din vremea Imperiului Roman (ex. Băile Herculane, Geoagiu Băi - Germisara, Călan).

În prezent, sunt identificate peste 160 de localități care dețin factori naturali terapeutici, destul de echilibrat răspândite în toată țara. O parte dintre acestea au fost declarate stațiuni turistice de interes național sau local sau stațiuni balneare și balneoclimatice. Stațiunile balneare, atestate prin *Hotărârea de Guvern nr. 1016/2011 privind acordarea statutului de stațiune balneară și balneoclimatică pentru unele localități și areale care dispun de factori naturali de cură, cu modificările și completările ulterioare*, sunt: Băile Herculane, Băile Govora, Techirghiol, Amara și un areal din zona centrală a municipiului Oradea, iar ca stațiuni balneoclimatice au fost atestate până în prezent un număr de 33 de localități și areale, cele mai reprezentative fiind: Băile Felix, Sovata, Băile Tușnad, Vatra Dornei, Mangalia, Călimănești-Căciulata, Băile Olănești, Moneasa, Covasna, Eforie.

Turismul balnear a fost identificat ca una dintre formele de turism prioritare în toate strategiile naționale de dezvoltare și promovare a turismului realizate în ultimii ani (*Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007-2026; Strategia Națională de Dezvoltare*

a Turismului 2019-2030; Planul de marketing strategic și operațional pentru România 2011 - 2015). De asemenea, turismul balnear este una dintre cele două forme de turism (alături de ecoturism) care beneficiază de o strategie sectorială de dezvoltare, aprobată prin Hotărâre de Guvern (HG nr. 571/2019).

În cadrul *Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030*, aprobată prin H.G. 877/ 2018, printre țintele avute în vedere pentru anul 2030 se regăsește: realizarea unui turism competitiv pe termen lung, prin dezvoltarea unor forme de turism, printre care și *turismul balnear*, și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică. În plus, în cadrul *Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020*, aprobată prin HG 739/2016, se subliniază faptul că printre obiectivele strategice care vizează adaptarea sectorului turistic la schimbările climatice se află și planificarea strategică pentru dezvoltarea destinațiilor turistice mai puțin dependente de schimbările climatice. Se propune să se acorde atenție și să planifice destinațiile și segmentele de piață mai puțin vulnerabile în fața schimbărilor climatice (ex. stațiuni balneoclimaterice, MICE, turism cultural și ecoturism).

Conform datelor statistice oficiale, furnizate de Institutul Național de Statistică, în 2021, existau 627 unități de cazare înregistrate în stațiuni balneare, reprezentând 6,9% din numărul total de unități de cazare existente la nivel național. În cadrul acestor structuri sunt oferite 36.362 locuri de cazare, reprezentând 10,0% din totalul numărului de locuri înregistrate.

În același an, numărul de turiști cazați în stațiunile balneare s-a ridicat la 924.400 persoane, reprezentând 9,9% din totalul turiștilor cazați în România, iar numărul de înnoptări însumează 3.361.147 zile-turist, reprezentând 16,1% din totalul înnoptărilor înregistrate în țara noastră.

În contextul Pandemiei Covid-19, numărul de turiști cazați în stațiunile balneare a scăzut cu 46,9% în anul 2020, comparativ cu anul 2019, iar numărul înnoptărilor a scăzut cu 54,0%.

În ultimul an, pe măsură ce restricțiile au fost ridicate, s-au înregistrat creșteri importante ale celor doi indicatori (+53,7%, respectiv +52,2%). Cu toate acestea, numărul de turiști cazați în stațiunile balneare reprezintă în ultimul an doar 81,6% din nivelul înregistrat în anul 2019, iar înnoptările acestora reprezintă doar 69,9% din nivelul înregistrat în anul 2019.

Turismul a fost unul din sectoarele cele mai afectate în perioada 2020-2021, ca urmare a crizei de sănătate fără precedent, precum și a unei crize sociale și de urgență economică pe fondul izbucnirii pandemiei de SARS-CoV-2, acest fapt reflectându-se atât în scăderea circulației turistice, cât și în activitatea redusă a profesioniștilor și operatorilor economici de profil.

Circumstanțele deosebite din ultimii ani, respectiv pandemia provocată de virusul SARS-CoV-2, au influențat activitatea turistică în majoritatea statelor lumii, iar turismul balnear a fost printre cele mai afectate forme de turism datorită restricțiilor impuse.

Acest lucru a fost cauzat de restricțiile impuse de Guvernul României în timpul stării de urgență și în timpul stării de alertă (Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României; Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare; Hotărârea Guvernului nr. 394/2020 privind declararea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare, hotărârile de guvern ulterioare care au prelungit starea de alertă). În plus, față de acestea, activitățile bazelor de tratament balnear au fost îngădite și prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1078/2020, prin care s-au interzis procedurile definitive pentru tratamentele balneare (*Partea 3, art. 9 Este contraindicată efectuarea procedurilor de aerosoloterapie și, respectiv, hidrotermoterapie în spațiu închis*). În acest fel, nu au mai putut fi efectuate terapiile calde cu nămol (băi, împachetări, masaj), băile cu ape minerale, băile terapeutice cu plante, aerosoloterapia, hidrotermoterapiile cu apă dulce (duș subacval, hidromasaj, duș masaj Vichy) și tratamentele în piscinele interioare cu ape terapeutice (hidrokinetoterapia). Acestea

sunt însăși esența și definiția tratamentului balnear și totodată motivul pentru care clienții accesează acest tip de turism de sănătate.

Închiderea bazelor de tratament balnear, a centrelor spa și a piscinelor interioare a afectat considerabil acest sector și a redus drastic circulația turistică în stațiunile balneare și balneoclimatice în ultimul an. La această situație, mai nou se adaugă creșterea costurilor operaționale și cu energia, ca urmare a războiului din Ucraina, care ar putea contribui la o serie de falimente în cadrul operatorilor din industrie și la pierderea specialiștilor din domeniu.

Pandemia COVID-19 a adus societății noastre o calitate mai scăzută a sănătății și se așteaptă la o scădere a calității vieții în general, cauzată de criza economică care va urma. După acest episod pandemic, cu siguranță repercusiunile asupra stării de sănătate vor trebui să își regăsească remediul prin programe de recuperare specifice, post-COVID și profilactice, propuse de specialiștii din domeniul balnear. Pentru turismul balnear, aceste programe ar reprezenta un suport major, nu doar pentru a reveni la starea anterioară, dar și pentru a se dezvolta.

Turismul balnear, principala formă de turism social, este alimentat aproape exclusiv de cererea internă. Turiștii români reprezintă 98,6% din numărul total de turiști sosiți în stațiunile balneare.

În ceea ce privește clienții români ai stațiunilor balneare, aceștia sunt în bună parte persoane în vârstă, pensionari cu venituri mici, care se deplasează din motive medicale și beneficiază de bilete de tratament balnear, subvenționate de stat care includ cazare și mese.

Astfel, există o dependență mare a turismului balnear din România de programul public de bilete de tratament. Acest lucru a făcut ca hotelurile cu baze de tratament din stațiunile balneare și balneoclimatice să aibă profitabilitate redusă, iar acest fapt a descurajat efectuarea de noi investiții în scopul renovării unităților de cazare și de modernizare a dotărilor. În prezent, o mare parte dintre aceste hoteluri nu respectă sau nu ajung la standardele de calitate necesare pentru atragerea de turiști străini sau turiști nesubvenționați din România.

Odată cu scăderea volumului de bilete sau a duratei tratamentului, în ultimii ani, acest model economic în întregime s-a confruntat cu presiuni suplimentare și este nevoie de investiții pentru creșterea calității ofertei balneare și pentru diversificarea ofertelor pentru a atrage noi categorii de clienți (turiști străini și turiști români care nu se bazează pe sistemul de bilete de tratament).

Pe de altă parte, sectorul balnear este un contributor important la bugetul de stat, iar turismul balnear este una dintre activitățile care aduce plus-valoare economiei românești, având în același timp o utilitate publică, prin misiunea sa de menținere a sănătății populației, refacerea capacității de muncă și prevenirea unor afecțiuni, care altfel, prin spitalizare, ar determina costuri mult mai mari asupra sistemului public de sănătate. Lipsa unor măsuri de menținere și relansare ale acestui sector ar avea consecințe extrem de grave, o parte dintre ele dificil de reparat, odată cu pierderea unei părți importante din personalul de specialitate, care are pregătire superioară și specifică, formată în timp și cu multă investiție.

Turismul de sănătate poate fi descris ca un turism verde, din punct de vedere ecologic, sustenabil, prin reducerea deteriorării mediului (flora, fauna, apa, pământ etc) și aducerea de plus valoare mediului prin protejare și conservare. Stațiunile balneare, adevărate “oaze de sănătate”, sunt situate în marea lor majoritate în interiorul sau în proximitatea ariilor naturale protejate. Prioritizarea acestei forme de turism și realizarea unor investiții în stațiunile balneare ar oferi românilor posibilitatea de a-și îmbunătăți sănătatea prin folosirea resurselor naturale din țară, mai ales în contextul în care pandemia a lăsat aproape 3 milioane de persoane trecute prin boală cu potențiale deficiențe de sănătate. De asemenea, ar încuraja turismul de incoming și ar conduce negreșit la reducerea consumului de medicamente și, implicit, la reducerea costului statului cu tratarea bolilor pentru care România are resurse naturale recunoscute la nivel internațional.

În prezent, sectorul balnear are nevoie de sprijin din partea autorităților naționale referitoare la priorități specifice:

- menținerea activității în stațiunile balneare și resorturile de sănătate - principalul motor pentru turism și sănătate;
- păstrarea și adaptarea locurilor de muncă la nevoile și tendințele actuale pentru mii de cadre cu înaltă specializare în tratamentul balnear;
- asigurarea condițiilor pentru continuarea funcționării stațiunilor balneare și păstrarea încrederii investitorilor.

Din aceste motive, asociațiile reprezentative din domeniul turismului au transmis Ministerului Antreprenoriatului și Turismului o serie de solicitări de sprijin, iar în cadrul consultărilor avute cu aceste asociații s-a subliniat necesitatea și oportunitatea aprobării prezentei scheme de ajutor de minimis.

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului (MAT) va lansa această *Schema de ajutor de minimis privind susținerea activității operatorilor economici care activează în stațiunile balneare și balneoclimatice - Programul național pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale*, în baza art. 25¹, lit. i) din *Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările ulterioare*. De asemenea, această schema este menționată și în cadrul Programului de guvernare.

Sprijinirea dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) este o prioritate atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la nivel național, deoarece această extrem de numeroasă categorie de agenți economici, mai dinamici și mai flexibili decât societățile mari, constituie coloana vertebrală a oricărei economii moderne.

Fundamentul juridic al politicii privind IMM-urile este stipulat de Articolul 173 din Tratatul pentru Funcționarea Uniunii Europene, care prevede încurajarea inițierii și dezvoltării întreprinderilor la nivelul Comunității, și în mod special a IMM-urilor.

Existența IMM-urilor este necesară pentru funcționarea armonioasă a economiei moderne, acestea fiind prezente în toate sectoarele industriei și serviciilor, adaptându-se mult mai ușor schimbărilor survenite în condițiile economice și sociale.

Ca urmare, politica Comunității Europene în acest domeniu constă în măsuri menite să promoveze interesele IMM-urilor și să elimine barierele care le pot bloca accesul pe piață, măsuri ce sunt implementate conform Legii nr. 346/2004 cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul prezentei scheme de minimis îl constituie stimularea operatorilor economici din stațiunile balneare și balneoclimatice pentru a realiza investiții în infrastructura turistică, balneară, culturală, sportivă și de agrement, în vederea diversificării ofertei și creșterii calității serviciilor turistice și conexe din aceste destinații, precum și pentru acoperirea cheltuielilor aferente formării profesionale a personalului angajat în domeniul HORECA.

Schema se aplică exclusiv în stațiunile balneare atestate în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 1016/2011 privind acordarea statutului de stațiune balneară și balneoclimatică pentru unele localități și areale care dispun de factori naturali de cură*, cu modificările și completările ulterioare.

Conform adresei nr. 3047/17.08.2022, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a transmis Ministerului Antreprenoriatului și Turismului că intervențiile finanțate de la bugetul de stat prin *schema de minimis pentru operatorii economici în vederea modernizării și dezvoltării stațiunilor balneare și balneoclimatice - Programul național pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale* pot fi considerate ca fiind complementare cu cele finanțate din fonduri europene sub rezerva asigurării complementarității și evitării dublei finanțări în implementare.

În procesul de elaborare a schemei de ajutor de minimis, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului a obținut acordul Consiliului interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat (Minuta reuniunii Consiliului interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat (CIAS), din data de 19.09.2022).

B) Baza legală

În contextul prevederilor:

- Hotărârea Guvernului nr. 1327/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 571/2019 privind aprobarea Strategiei pentru dezvoltarea turismului balnear;
- art. 25.1., lit. i) din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare,
- Regulamentul CE nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

Prin prezenta procedură se instituie o schemă de ajutor de minimis. Acordarea ajutoarelor de minimis în cadrul programului se va face numai cu respectarea criteriilor privind ajutorul de minimis prevăzute de Regulamentul CE nr. 1.407/2013 privind aplicarea art.107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L352/24.12.2013.

Prezenta schemă nu intră sub incidența obligației de notificare către Comisia Europeană, în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 1.407/2013 privind aplicarea art.107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

Baza legală primară pentru instituirea schemei de minimis este reprezentată de art. 25.1., lit. i) din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, iar procedura de implementare a schemei va fi aprobată prin ordin al ministrului antreprenoriatului și turismului.

C) Furnizorul/inițiatorul/administratorul schemei de ajutor de minimis.

Inițiatorul și furnizorul schemei de ajutor de minimis este Ministerul Antreprenoriatului și Turismului.

Date de identificare:

Furnizorul ajutorului de minimis:

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului

Cod unic de identificare: 45336915

Adresa: Calea Victoriei nr 152, sector 1, Bucuresti

Reprezentant legal: Constantin Daniel CADARIU

Funcția: Ministru

Telefon: 0372492703;

Email: cabinet.ministru@imm.gov.ro

Agențiile pentru IMM sunt structuri în subordinea Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, finanțate prin bugetul ministerului, au calitatea de administratori ai schemelor de ajutor de minimis destinate IMM-urilor.

Date de identificare:

AIMM București

Cod unic de identificare: 38004182

Adresa: Str. Poterași 11, sector 4

Reprezentant legal: Mădălina NOVAC

Functia: Director

Telefon: 0372 768 484

Email: agentia.bucuresti@imm.gov.ro

AIMM Brașov

Cod unic de identificare: 379889840

Adresa: Str. Turnului nr.5 Cladirea AJOFM, Et.1, Brașov

Reprezentant legal: Florin LUCA

Functia: Director

Telefon: 0268548018

Email: agentia.brasov@imm.gov.ro

AIMM Cluj Napoca

Cod unic de identificare: 37983716

Adresa: str.Horea, nr. 13 Cluj Napoca

Reprezentant legal: Mircea Miheștean

Functia: Director

Telefon: 0264.487.224

Email: agentia.cluj@imm.gov.ro

AIMM Constanța

Cod unic de identificare: 37989859

Adresa: Bd. Tomis 79-81, et.6, Constanta

Reprezentant legal: George FULINA

Functia: Director

Telefon: 0241661253 0241661254

Email: agentia.constanta@imm.gov.ro

AIMM Craiova

Cod unic de identificare: 37899089

Adresa: Str. Ștefan cel Mare, nr.93, Craiova,

Reprezentant legal: Cristi Anuța

Functia: Director

Telefon/Fax: 0251510785

Email: agentia.craiova@imm.gov.ro

AIMM Iași

Cod unic de identificare: 37983660

Adresa: Bdul Tudor Vladimirescu, nr. 45A, Bl. B2, Iași,

Reprezentant legal: Narcis Catalin TABACARU

Functia: Director

Telefon: 0371402212

Email: agentia.iasi@imm.gov.ro

AIMM Ploiesti

Cod unic de identificare: 24841868

Adresa: str Republicii nr 14, bl 33, et 1, Ploiești, Prahova

Reprezentant legal: George Constantin BREZOI
Funcția: Director
Telefon: 0244522085 0244544054
Email: agentia.ploiesti@imm.gov.ro

AIMM Târgu Mureș
Cod unic de identificare: 37988888
Adresa: Str Gheorghe Doja 25, Târgu Mureș,
Reprezentant legal: Torok Csaba
Funcția: Director
Telefon: 0265311660 0265260818
Email: agentia.targumures@imm.gov.ro

AIMM Timișoara
Cod unic de identificare: 37992889
Adresa: Bd. Eroilor de la Tisa nr.22, Timișoara,
Reprezentant legal: Adrian PĂȘCUȚĂ
Funcția: Director
Telefon/Fax: 0256292739 0256292767
Email: agentia.timisoara@imm.gov.ro

D) Instrumentul de acordare utilizat

Măsura de sprijin se acordă sub forma unei alocări financiare nerambursabile, reprezentând maximum 50% din valoarea cheltuielilor eligibile, exclusiv TVA, aferente proiectului. Ajutorul primit poate fi cumulat cu alte ajutoare *de minimis* acordate în conformitate cu alte regulamente *de minimis* în limita plafonului prevăzut la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul CE nr. 1.407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

E) Durata schemei de ajutor de minimis

Schema de minimis se aplică de la data adoptării până la 31 decembrie 2023, în conformitate cu durata de valabilitate a Regulamentului UE nr. 1407/2013, cu posibilitatea prelungirii în condițiile extinderii perioadei de valabilitate a Regulamentului. În cazul în care Regulamentul UE nr. 1407/2013 va fi prelungit și se va dori prelungirea perioadei de aplicare a Schemei, va fi necesară reavizarea acesteia de către Consiliul Concurenței, în conformitate cu art. 15 din OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Contractele vor fi încheiate până la 31 decembrie 2023, în limita creditelor de angajament aprobate cu această destinație în bugetul pe anul 2023 al Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, iar plățile vor fi efectuate până la 31 decembrie 2026, în limita creditelor bugetare aprobate în acest sens.

Schema de minimis se aplică de la data adoptării prin ordin de ministru.

F) Bugetul schemei de ajutor de minimis

Prezenta schemă de minimis este un program multianual. Valoarea totală a ajutoarelor care pot fi acordate în cadrul schemei de minimis în anul 2023 este de 15.000.000 lei și se acordă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, în limita creditelor bugetare și de angajament aprobate anual prin legea bugetului de stat.

Sumele estimate pentru perioada 2024 - 2026 sunt următoarele:

- Anul 2024 - 15.750 mii lei;

- Anul 2025 - 16.538 mii lei;
- Anul 2026 - 17.634 mii lei.

G) Beneficiarii schemei de ajutor de minimis

Pot beneficia de măsurile de ajutor de minimis prevăzute în prezenta schemă operatorii economici care îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții de eligibilitate:

- a) sunt întreprinderi înregistrate în baza Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată, cu modificările ulterioare, a Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 301/2011, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, și îndeplinesc, la data depunerii cererii de finanțare, criteriile de eligibilitate impuse de legislația în domeniul ajutoarelor de minimis.
- b) sunt înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului, au sediul social sau unul dintre punctele de lucru și desfășoară activitatea pentru care solicită finanțare pe teritoriul localităților și arealelor prevăzute de Hotărârea de Guvern nr. 1.016/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- c) este întreprindere mică sau mijlocie, conform definiției de la art. 3 alin. (1) din Legea 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (au mai puțin de 250 angajați și o cifră de afaceri anuală netă care nu depășește echivalentul în lei a 50 de milioane euro sau active totale care nu depășesc echivalentul în lei a 43 de milioane euro);
- d) nu au depășit plafonul de minimis prevăzut la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul CE nr. 1.407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis (200.000 euro echivalent în lei) pe durata a trei exerciții financiare consecutive, respectiv anul în curs și ultimele două exerciții financiare precedente. Plafioanele se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul este acordat din fonduri de la bugetul de stat sau din fonduri ale Uniunii Europene;
- e) nu sunt supuși concordatului preventiv, procedurilor pentru lichidare, insolvență, faliment, dizolvare, reorganizare judiciară, executare silită, închidere operațională sau suspendare temporară a activității;
- f) nu au datorii la bugetul general consolidat, atât pentru sediul social, cât și pentru toate punctele de lucru, la momentul verificării administrative și de eligibilitate; Solicitanții care au datorii eşalonate, nu sunt eligibili pentru a accesa programul.
- g) nu au fost subiectul unei decizii emise de către Comisia Europeană/alt furnizor de ajutor de stat/Consiliul Concurenței de recuperare a unui ajutor de stat/de minimis sau, în cazul în care au făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, cu penalități aferente, după caz;
- h) au înregistrat profit operațional din activitatea curentă/operațională respectiv din activitatea de exploatare, în unul din ultimele trei exerciții financiare înainte de depunerea cererii de finanțare pentru obținerea grantului, potrivit situațiilor financiare depuse la ANAF;
- i) mențin pe toată perioada de monitorizare (doi ani, începând cu anul următor acordării grantului), activitatea pentru care au primit finanțare și un număr mediu anual de angajați

cel puțin egal cu cel de la depunerea cererii de finanțare, cu excepția situațiilor în care contractele individuale de muncă sunt încheiate pentru sezonieri sau/și zilieri (Registrul salariaților din Revisal emis cu maxim 24 de ore înaintea trimiterii formularului de înscriere, asumat de reprezentantul legal);

j) dețin un drept asupra imobilului/terenului, respectiv proprietate, concesiune sau închiriere pe termen lung, valabilă pentru o perioadă de minimum 10 ani de la data depunerii cererii de finanțare, așa cum reiese din documentele depuse, pentru care poate fi acordat dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu legislația în vigoare;

k) face dovada deținerii surselor de cofinanțare ale proiectului în valoare de cel puțin 50% din valoarea totală a investiției, sub formă de majorare de capital subscris și vărsat, profit reinvestit, împrumut din partea acționarilor sau a altor întreprinderi asociate sau credit bancar.

În funcție de categoria finanțării, se vor aplica și următoarele criterii specifice de eligibilitate:

a) În cazul în care se solicită finanțare pentru extinderea și reabilitarea de structuri de primire turistică cu funcțiuni de alimentație publică și/sau pentru formarea profesională a personalului angajat în domeniul HORECA, sunt eligibile întreprinderile care dețin respectiva structură/respectivele structuri de primire turistice cu funcțiuni de alimentație, iar aceasta este clasificată/acestea sunt clasificate de autoritatea publică centrală responsabilă în domeniul turismului. În acest caz, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 5610, 5630.

b) În cazul în care se solicită finanțare pentru extinderea și reabilitarea de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică și/sau pentru formarea profesională a personalului angajat în domeniul HORECA, sunt eligibile întreprinderile care dețin respectiva structură/respectivele structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare turistică, iar aceasta este clasificată/acestea sunt clasificate de autoritatea publică centrală responsabilă în domeniul turismului. În acest caz, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 5510, 5530, 5590.

c) În cazul în care se solicită finanțare pentru extinderea și reabilitarea de structuri de primire turistică cu funcțiuni de tratament balnear și/sau pentru achiziția de echipamente, mobilier și aparatură medicală specifice tratamentelor balneare, sunt eligibile întreprinderile care dețin respectiva bază/respectivele baze de tratament autorizată/autorizate de autoritatea publică centrală responsabilă în domeniul sănătății. În acest caz, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 5510, 8690, 9329.

d) În cazul în care se solicită finanțare pentru construcția, extinderea și reabilitarea obiectivelor culturale, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 9001, 9002, 9003, 9004, 9101, 9102, 9103, 9104.

e) În cazul în care se solicită finanțare pentru construcția, extinderea și reabilitarea obiectivelor sportive, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 9311, 9312, 9313, 9319.

f) În cazul în care se solicită finanțare pentru construcția, extinderea și reabilitarea obiectivelor de agrement, solicitantul trebuie să aibă autorizat, la momentul depunerii cererii de finanțare și cel puțin cu un an înainte, unul dintre următoarele coduri CAEN Rev 2: 7721, 9321, 9329.

În conformitate cu bugetul aprobat pentru anul 2023 al Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, estimăm un număr mediu anual de 15 întreprinderi beneficiare.

H) Costurile eligibile pentru acordarea ajutorului

Tipuri activități eligibile pentru acordarea ajutorului sunt:

- a) extinderea și reabilitarea de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, alimentație publică și tratament balnear, inclusiv a rețelelor de captare și transport a factorilor naturali de cură pe care respectivele societăți comerciale le dețin;
- b) construcția, extinderea și reabilitarea obiectivelor culturale (amfiteatre în aer liber, trasee educative), sportive (terenuri de sport) și de agrement (piscine cu factori naturali de cură, tobogan acvatic, sanie de vară, tir cu arcul, sală bowling, parc aventură copii și adulți, centre echitație, centre închiriere biciclete, trotinete, patinoar, teren minigolf, pistă carting, tubing de vară/iarnă, parcuri tematice) din stațiunile balneare;
- c) achiziția de echipamente, mobilier și aparatură medicală specifice tratamentelor balneare;
- d) formarea profesională a personalului angajat în domeniul HORECA.

Un beneficiar poate aplica pentru una sau mai multe activități eligibile.

Cheltuieli eligibile pentru tipurile de activități de la lit. a) și b):

A. Cheltuieli pentru amenajarea terenului:

A.1. Cheltuieli de sistematizare și amenajare teritorială a terenurilor includ cheltuielile efectuate la începutul lucrărilor pentru pregătirea amplasamentului și care constau în demolări, demontări, dezafectări, defrișări, evacuări materiale rezultate, devieri rețele de utilități din amplasament, sistematizări pe verticală, drenaje, epuizante (exclusiv cele aferente realizării lucrărilor pentru investiția de bază), devieri de cursuri de apă.

A.2. Cheltuieli de mediu includ cheltuielile efectuate pentru lucrări și acțiuni de protecția mediului, inclusiv pentru refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor, precum plantare de copaci, reamenajare spații verzi.

B. Cheltuieli cu racordarea la utilități - asigurarea utilităților necesare obiectivului.

C. Cheltuieli pentru investiția de bază:

C1. Construcții și instalații - cuprind cheltuieli aferente realizării construcțiilor - construcții/extindere/reabilitare a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, alimentație publică și tratament balnear, inclusiv a rețelelor de captare și transport a factorilor naturali de cură, precum și construcția, extinderea și reabilitarea obiectivelor culturale și de agrement respectiv cheltuielile aferente execuției tuturor obiectelor cuprinse în obiectivul de investiție: clădiri, instalații aferente construcțiilor, precum instalații electrice, sanitare, instalații interioare de alimentare cu gaze naturale, instalații de încălzire, ventilare, climatizare, P.S.I., telecomunicații și alte tipuri de instalații impuse de destinația obiectivului.

C.2. Dotări, utilaje, echipamente tehnologice, inclusiv IT&C, tehnologii software și funcționale cu și fără montaj necesare funcționării obiectivului investițional (se decontează doar dacă proiectul include și construcții, extindere și reabilitare de clădiri), în conformitate cu activitățile eligibile la finanțare:

- Cheltuieli cu achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, mobilier, echipamente informatice, de natura mijloacelor fixe, conform Hotărârea Guvernului nr. 2139/ 2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările și completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare.

- Cheltuieli cu achiziționarea de instalații/ echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile/

alternative de energie pentru eficientizarea activităților pentru care a solicitat finanțare.

Sunt eligibile cheltuielile din categoria obiectelor de inventar de natura mijloacelor fixe, respectiv au valoarea sub 2500 lei, dar durata de utilizare este mai mare de 1 an. În cazul unei imobilizări corporale care la data intrării în patrimoniu are o valoare fiscală mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului nr. 2139/ 2004, contribuabilul poate recupera aceste cheltuieli prin deduceri de amortizare, potrivit prevederilor art. 21 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare.

Solicitantul trebuie să depună documente care să ateste că deține unul din următoarele drepturi asupra imobilului/terenului, respectiv proprietate, concesiune sau închiriere pe termen lung, la data depunerii cererii de finanțare, precum și pe o perioadă de minimum 10 ani de la data depunerii cererii de finanțare;

În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):

- este liber de orice sarcini sau interdicții ce afectează implementarea proiectului;
- nu face obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești;
- nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau a dreptului comun.

D. Organizare de șantier - subcapitolul 5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier, conform HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul lucrărilor de extindere a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare și alimentație, beneficiarul are obligația să obțină certificatul de clasificare emis de autoritatea publică centrală responsabilă în domeniul turismului în perioada de monitorizare (doi ani, începând cu anul următor acordării grantului). În cazul lucrărilor de extindere a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de tratament balnear, beneficiarul are obligația să obțină autorizația de funcționare emisă de autoritatea publică centrală responsabilă în domeniul sănătății în perioada de monitorizare.

Cheltuieli eligibile pentru tipurile de activități de la lit. c):

Echipamente, mobilier și aparatură medicală specifice tratamentelor balneare, în conformitate cu activitățile eligibile la finanțare:

- Cheltuieli cu achiziționarea de echipamente, mobilier și aparatură medicală, de natura mijloacelor fixe, conform Hotărârea Guvernului nr. 2139/ 2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările și completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare.

- Sunt eligibile cheltuielile din categoria obiectelor de inventar de natura mijloacelor fixe, respectiv au valoarea sub 2500 lei, dar durata de utilizare este mai mare de 1 an. În cazul unei imobilizări corporale care la data intrării în patrimoniu are o valoare fiscală mai mică decât limita stabilită prin hotărâre a Guvernului nr. 2139/ 2004, contribuabilul poate recupera aceste cheltuieli prin deduceri de amortizare, potrivit prevederilor art. 21 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare.

Cheltuieli eligibile pentru tipurile de activități de la lit. d): programe de calificare/perfecționare/specializare pentru: cameristă hotel, guvernantă de hotel/etaj, recepționar de hotel, șef de recepție hotel, director de hotel, administrator pensiune turistică, ajutor de bucătar, bucătar, bucătar șef, bucătar specialist/vegetarian/dietetician,

ospătar (chelner), șef de sală restaurant, barman, director de restaurant, cofetar, patiser. În cadrul prezentei scheme, se poate finanța maxim un program de formare profesională pe angajat. În cadrul prezentei scheme, se poate finanța maxim un program de formare profesională pe angajat.

Activele achiziționate, mijloace fixe sau obiecte de inventar, trebuie să fie noi.

În cazul activelor achiziționate, ajutorul financiar va fi acordat numai dacă acestea există la locul implementării proiectului și, după caz, sunt puse în funcțiune, cu respectarea reglementărilor tehnice aplicabile. În caz contrar, ajutorul financiar nu se acordă.

Nu se acordă ajutor financiar pentru activele achiziționate în sistem de leasing, second-hand și cele care au constituit obiectul unei subvenționări/finanțări nerambursabile din alte surse.

Cheltuielile efectuate, inclusiv facturile emise înaintea intrării în vigoare a contractului de finanțare, nu sunt eligibile.

În sensul prezentei măsuri se consideră că:

(1) valoarea decontată este alcătuită din valoarea totală fără TVA și TVA nedeductibil. În cazul în care TVA devine deductibil sau furnizorul este neplătitor de TVA, valoarea decontată este valoarea totală fără TVA;

(2) beneficiarul nu poate schimba locația implementării proiectului.

I) Efecte

Se estimează că ajutoarele financiare acordate vor contribui la stimularea dezvoltării infrastructurii în localitățile și arealele definite ca stațiuni balneare sau balneoclimatice, în vederea implementării de proiecte inovatoare și soluții terapeutice pentru un spectru larg de afecțiuni, dar și la încurajarea operatorilor economici de a investi în unitățile medico-balneare și de recuperare. Va contribui, de asemenea, la păstrarea, dar și la crearea de noi locuri de muncă, precum și la profesionalizarea personalului ce activează în domeniu.

J) Încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român

Sumele necesare plății schemei de minimis sunt prevăzute în bugetul aprobat pe anul 2023 al Ministerului Antreprenoriatului și Turismului prin Legea bugetului de stat nr. 368/2022, în anexa nr. 3/60/27 Fișa programului pentru finanțarea Programului național pentru stimularea creării, dezvoltării și promovării brandurilor sectoriale, la capitolul 80.01 „Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă”, titlul 55 „Alte transferuri”, după cum urmează:

- Anul 2023 - 15.000 mii lei;
- Anul 2024 - 15.750 mii lei;
- Anul 2025 - 16.538 mii lei;
- Anul 2026 - 17.634 mii lei.

CAPITOLUL II: Propuneri

Având în vedere toate datele și informațiile prezentate, propunem aprobarea Memorandumului cu tema: ***Încadrarea schemei de ajutor de minimis privind susținerea activității operatorilor economici care activează în stațiunile balneare și balneoclimatice - Programul național pentru stimularea creării, dezvoltării și***

promovării brandurilor sectoriale, acesta încadrându-se în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.